



Voortgang Uitvoeringsplan MEA *#missionzeromaastricht*

27 juni 2017



Gemeente Maastricht

Wat is het MEA?



<https://www.youtube.com/watch?v=MEOKNzTb6KM>



Gemeente Maastricht

Voortgang MEA

#missionzeromaastricht



Interreg 
Vlaanderen-Nederland
European Funds voor Regionale Ontwikkeling

provincie limburg



Interreg 
North-West Europe



VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten




Ministerie van Infrastructuur en Milieu



Gemeente Maastricht

Alle 5 actielijnen in beweging

#missionzeromaastricht

- Elektrische mobiliteit
- Wonen
- Gemeentelijke organisatie
- Industrie
- Gebiedsontwikkeling



Actielijn Electrische mobiliteit

#missionzeromaastricht

Akkoorden:

- 2017 akkoord laadinfrastructuur.



Actielijn Elektrische mobiliteit

#missionzeromaastricht



Gemeente Maastricht

Actielijn Wonen

#missionzeromaastricht

Afgesloten akkoorden 2016 Emec
Akkoorden 2017:

- Woningbouwcorporaties
- zorginstellingen



DUURZAAM

Maastrichtse zorginstellingen ondertekenen energie-akkoord

MAASTRICHT
DOOR ONZE VERSLAGGEFFTER

Zeven zorginstellingen hebben een akkoord ondertekend om sneller over te schakelen naar duurzame energie. Het akkoord is onderdeel van de 'mission zero' van Maastricht.

Het gemeentebestuur wil dat de

stad in 2030 klimaatneutraal is. Geleids van Grootheest: „Elke stap die we zetten, klein of groot, is waardevol voor een duurzame toekomst voor bewoners, ondernemers en bezoekers van Maastricht.”

De zorginstellingen hebben toegezegd hun gebouwen beter te isoleren, verwarmingsinstallaties aan te passen, efficiëntere verlichting in te stellen en het energieverbruik zo

goed mogelijk in de gaten te houden. De verwachting is dat dit een energiebesparing oplevert van twintig

De gemeente heeft inmiddels met 17 partijen een akkoord ondertekend.

tot dertig procent. Dit staat volgens de gemeente gelijk aan de hoeveelheid energie die wordt opgewekt met bijna 45.000 zonnepanelen. Het gaat om de Mondriaan Zorggroep, De Beiyart, Envida, Korsel Groep, Mosae Zorg Groep, Radaron Stichting Gehandicapsenorg Limburg. Samen beheren zij tientallen grotere en kleine gebouwen in de zorg.



Gemeente Maastricht

Actielijn Wonen

#missionzeromaastricht



Gemeente Maastricht

Actielijn Wonen

#missionzeromaastricht

HUURWONINGEN

Corporaties steken miljoenen in energiebesparing

MAASTRICHT
DOOR LAURENS SCHELLEEN

De drie in Maastricht actieve woningcorporaties gaan jaarlijks miljoenen investeren in energiebesparing en andere duurzaamheidsmaatregelen in hun huurwoningen.

Servatis, Woonpunt en Maasvallei leggen voor dit doel vanaf 2017 samen meer vier miljoen euro per jaar op tafel. Die harde afspraak maakt deel uit van de 'prestatieafspraken' voor 2017 die het Maastrichtse stadsbestuur is overeengekomen met de drie corporaties en hun huurdersbelangenverenigingen (HBV's). Laatstgenoemde partijen waren voor het eerst vertegenwoordigd bij de onderhandelingen.

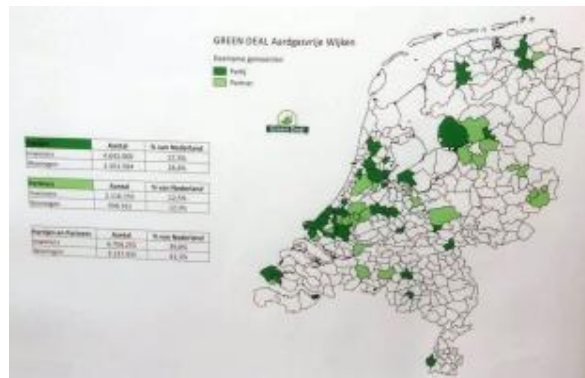
De extra duurzaamheidsmaatregelen zijn hard nodig. Het gemiddelde energielabel van de (deels veruurderde) sociale huurwoningen in Maastricht is nu nog D, dat zou in 2020 moeten zijn verbeterd tot B-niveau. Maar nu al staat vast dat dit een onmogelijke missie is, vooral om financiële redenen. Bij elkaar opgeteld moeten de drie woningstichtingen het volgende jaar met een dordige vijftien miljoen euro minder doen, zo bevestigt directeur Mirjam Depoort van Woonpunt.

Niettemin doen Depoort en haar collega's Ronald Quasdoekers (Servatis) en Frans Crijns (Maasvallei) de toezegging dat zij zich maximaal gaan inspannen om de duurzaamheidsdoelstellingen 'zo snel als mogelijk' te halen. Feit is dat Maastricht in 2030 een volledig klimaatneutrale stad wil zijn. Een gedurfde lokale ambitie, die de drie corporaties nu zeggen te onderschrijven en 'naar vermogen' actief te steunen.

De miljoeneninvesteringen in grootschalige renovatie, isolatie en andere energiebesparende maatregelen in verouderde huurwoningen vormen daarbij een van de speerpunten. Behalve tot milieuvoordeel, helpen die acties ook tot lagere energielasten voor de bewoners.

Reden voor de drie huurdersbelangenverenigingen om op dit punt stevig te onderhandelen. „Met als uitkomst dat we nu hebben afgesproken dat de helft van die financiële besparing ten goede komt aan de huurders”, zo bevestigt Martin Koekellaren van Servatisleutel, de HBV van Servatis.

In hun prestatiecontract hebben de corporaties verder onder meer afgesproken dat jongeren tot 25 jaar voorrang krijgen bij de toewijzing van goedkope huurwoningen.



Gemeente Maastricht

Actielijn Gemeentelijke organisatie

#missionzeromaastricht



Gemeente Maastricht

Actielijn Gemeentelijke organisatie

#missionzeromaastricht



Gemeente Maastricht



Actielijn Industrie

#missionzeromaastricht

Afgesloten akkoorden:

- Universiteit Maastricht
- Waterleiding Limburg (WML)
- AzM – UMC
- MEA Akkoord perslucht
- Sibelco
- DS Metaal (zon pv installatie)
- Mecc (Zom PV, verlichting, Breeam)
- Q park

Akkoorden 2017: steenfabriek klinkers



Actielijn Industrie

#missionzeromaastricht

- Uitvoering MEA-Industrie door MB
- Kenmerkend in aanpak MB
 - o Publiek-private samenwerking
 - o Innovatie
 - o Concrete, meetbare resultaatafspraken - bijdragen aan publieke & private doelstellingen



Actielijn Industrie

#missionzeromaastricht

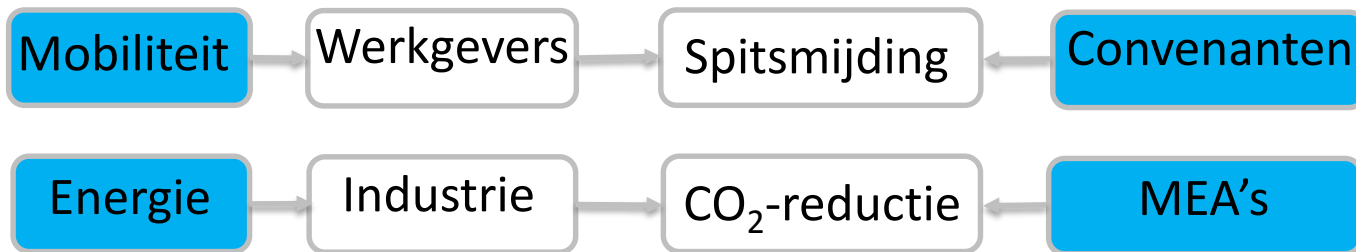
- Uitvoering MEA-Industrie door MB
- Kenmerkend in aanpak MB
 - o Publiek-private samenwerking
 - o Innovatie
 - o Concrete, meetbare resultaatafspraken - bijdragen aan publieke & private doelstellingen



Actielijn Industrie

#missionzeromaastricht

- Uitvoering MEA-Industrie door MB
- Kenmerkend in aanpak MB
 - o Publiek-private samenwerking
 - o Innovatie
 - o Concrete, meetbare resultaatafspraken - bijdragen aan publieke & private doelstellingen



Aanpak actielijn Industrie



Gemeente Maastricht

Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari



Gemeente Maastricht

Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



- Perslucht
- Zon/PV
- (rest)Warmte

Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht



samen
houden we  maastricht
bereikbaar.nl



Gemeente Maastricht

Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht



Ondertekening MEA's

- Streven naar commitment
- Inmiddels 9^e



Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht



Ondertekening MEA's

- Streven naar commitment
- Inmiddels 9^e



Nieuwsbrief

- Standaard informatiemedium t.b.v. coalitievorming/kennisdeling



Gemeente Maastricht

Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht



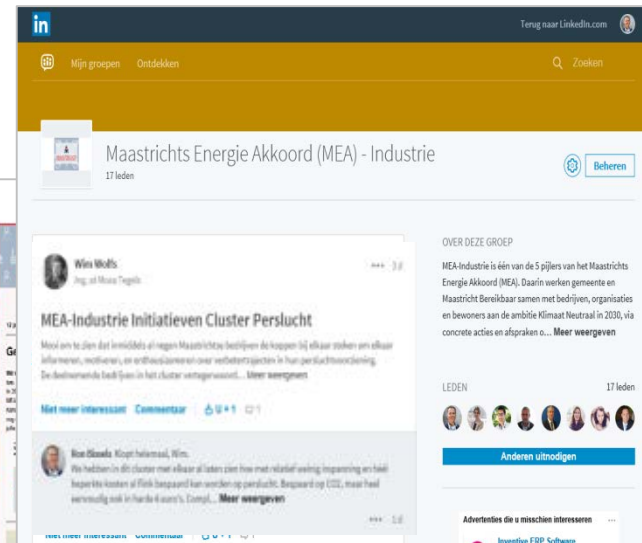
Ondertekening MEA's

- Streven naar commitment
- Inmiddels 9^e



Nieuwsbrief

- Standaard informatiemedium t.b.v. coalitievorming/kennisdeling



Aanpak actielijn Industrie

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht

UITSTOOT CO₂ DOOR PERSLUCHT
BIJ DEZE 8 BEDRIJVEN



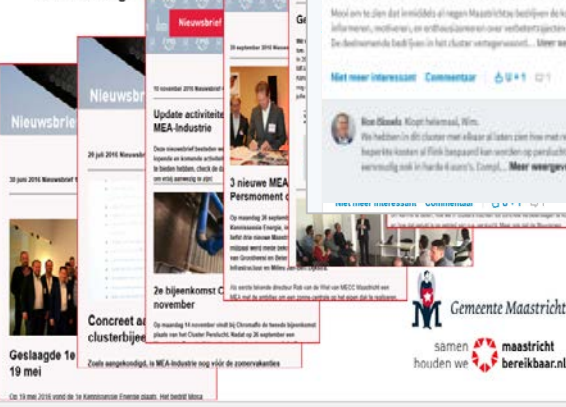
Ondertekening MEA's

- Streven naar commitment
- Inmiddels 9^e



Nieuwsbrief

- Standaard informatiemedium t.b.v. coalitievorming/kennisdeling



Start 2 grotere projecten (Sappi)



- Opstart projectteam:
 - Sappi
 - Enxsis/Enpuls
 - RVO
 - Provincie
 - Gemeente
- Speelveld
- Projectdefinitie
- Stappenplan

samen houden we maastricht bereikbaar

Aanpak actielijn

3 Kennissessies 19 mei - 30 januari

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht



Ondertekening MEA's

- Streven naar commitment
- Inmiddels 9^e

MAASTRICHTS ENERGIE AKKOORD

MAASTRICHTS ENERGIE AKKOORD

MAASTRICHTS ENERGIE AKKOORD



ca. 400 huishouden



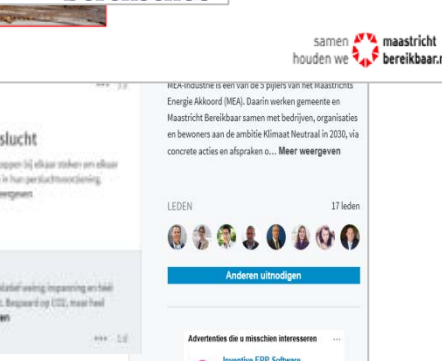
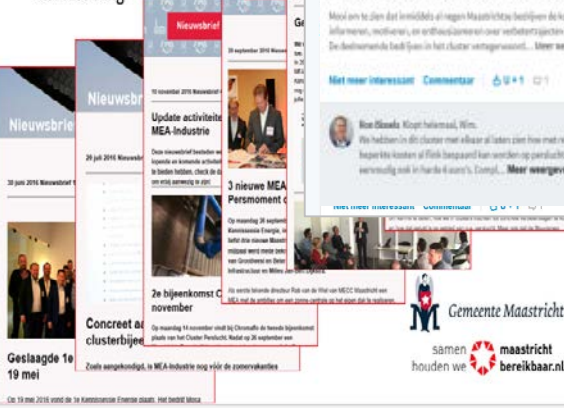
(Sappi)

start projectteam:
Sappi
Enxsis/Enpuls
RVO
Provincie
Gemeente
eelveld
objectdefinitie
appenplan

Berenschot

Nieuwsbrief

- Standaard informatiemedium t.b.v. coalitievorming/kennisdeling



Aanpak

3 Kennissessies 19 mei - 30

Clusterbijeenkomsten op thema



Benchmark Perslucht



- Streven naar...
- Inmiddels 9^e



ca. 400 huishou

VERANTWOORDINGSRAPPORT MEA-INDUSTRIE

Van:	Ron Bissels (RL), Casper Stelling (M&E) en Maartje van der Aa (M&E)
Voor:	Kernteam en Stuurgroep MB
Datum:	23 maart 2017
Versie:	3.0

Samenvatting

De pilot MEA-Industrie is opgezet als één van de actielijnen van het gemeentelijk programma Maastrichts Energie Akkoord met als doelstelling een klimaat neutrale stad in 2030. Maastricht Bereikbaar voert de pilot uit in opdracht van de gemeente en met steun van het ministerie van IenM. MB heeft voortgezet wat de gemeente als eerste akkoorden had gesloten. Kennmerkend van de aanpak van MB zijn publiek-private samenwerking, innovatie en concrete, meetbare resultaat afspraken die bijdragen aan de publieke en private doelstellingen. Het afgelopen jaar zijn de volgende resultaten bereikt:

1. Er is samenwerking op gang gebracht op verschillende thema's (zon/wind, warmte, lucht, kennisdeling). Hierdoor is de interesse in het thema toegenomen (het aantal betrokken partners is gegroeid van 23 naar 47 publieke en private partners). Een belangrijke les die is geleerd is dat er synergievoordelen optreden omdat de gemeente Maastricht en Maastricht Bereikbaar de afgelopen jaren een vertrouwensband hebben opgebouwd met veel bedrijven in de regio. MEA-Industrie stimuleert de koplopers om nog een stapje extra zetten en het stimuleert de volgers om actief aan de slag te gaan met de mogelijkheden. Ook worden in de projecten onderzoeken uitgevoerd die de meerwaarde aantonen van maatregelen en worden op regionaal niveau partijen aan elkaar gekoppeld. Hiermee is er door de pilot sprake van sociale innovatie bij de partners.
2. MEA-Industrie heeft gezorgd voor 20 slimme deals in concrete projecten, waarvan 9 inclusief akkoord met concrete prestatieafspraken. Meer dan de helft van de projecten leveren op korte termijn een concrete bijdrage aan de doelstellingen van het MEA. Op basis van de beschikbare informatie over prognoses en commitment wordt voorzichtig geconcludeerd dat de nu lopende projecten in 2017-2020 ten minste een reductie van 2.600 ton CO₂ per jaar gaan realiseren. Een groot deel van de concrete projecten kunnen nog niet in CO₂ besparing worden uitgedrukt. Geconcludeerd wordt dat de projecten een aantoonbare en significante bijdrage gaan leveren aan de MEA doelstellingen.
3. Een onafhankelijk organisatieonderzoek uitgevoerd door Berenschot concludeert dat een groeiemodel à la Maastricht Bereikbaar waarschijnlijk opportuun is. Het eindbeeld kan volgens de onderzoekers een organisatie zijn die verantwoordelijk is voor een Integraal (zowel pijler Industrie als andere pijlers), Regionaal (verbinding) en Verbonden (aangesloten bij landelijke initiatieven) Programma (programmatische sturing en financiering van projecten). Een netwerkorganisatie naar het model van Maastricht Bereikbaar sluit aan bij de wens om op korte termijn resultaten te

samen houden we **maastricht bereikbaar.nl**



rapportage organisatieadvies Industrie

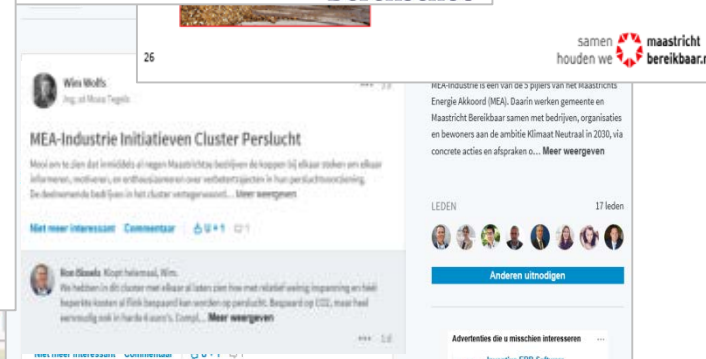
Maastricht Bereikbaar

16

Berenschot

(Sappi)

start projectteam:
Sappi
Enxsis/Enpuls
RVO
Provincie
Gemeente
eelveld
ojectdefinitie
appenplan



Gemeente Mo

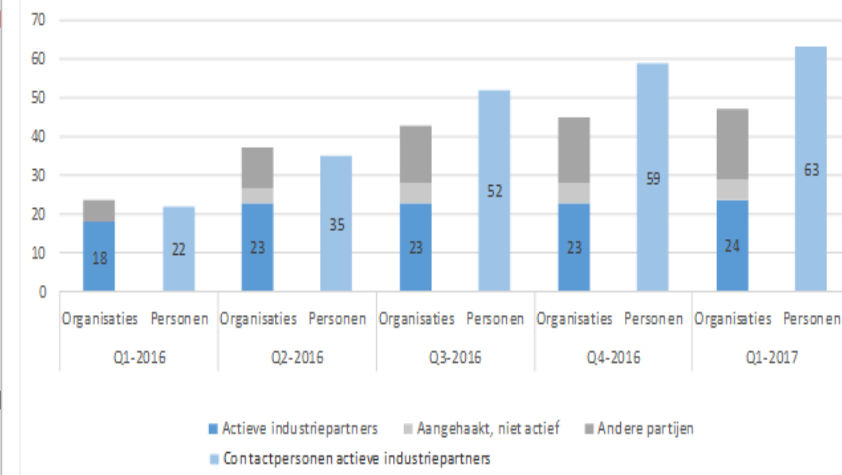
Verantwoordingsrapport Industrie

- Samenwerking op gang gebracht
 - o Kennisdeling
 - o Bewustzijn vergroten
 - o Verdergaande energiebesparing
 - o (gezamenlijk) duurzame energie opwekken
- Groeiende coalitie
- Synergie - bestaande vertrouwensband - Gemeente & MB met bedrijven
- Projecten:
 - o 20 slimme deals
 - o 9 in Akkoord
- Concrete CO₂-reductie

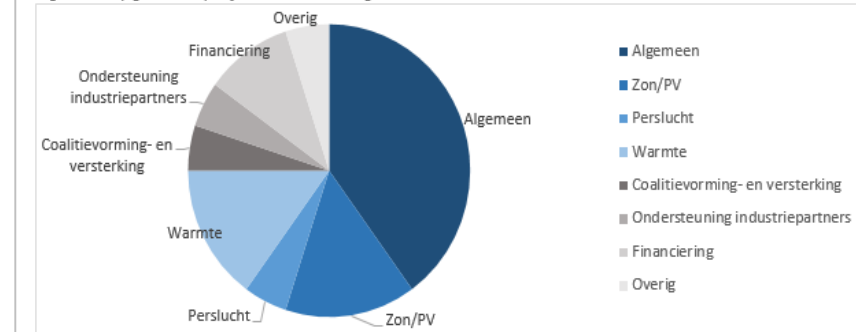
Verantwoordingsr

- Samenwerking op gang gebracht
 - o Kennisdeling
 - o Bewustzijn vergroten
 - o Verdergaande energiebesparing
 - o (gezamenlijk) duurzame energie
- Groeiende coalitie
- Synergie - bestaande vertrouwensband - Gemeente & MB met bedrijven
- Projecten:
 - o 20 slimme deals
 - o 9 in Akkoord
- Concrete CO₂-reductie

Figuur 1: ontwikkeling betrokken partners en personen MEA-Industrie



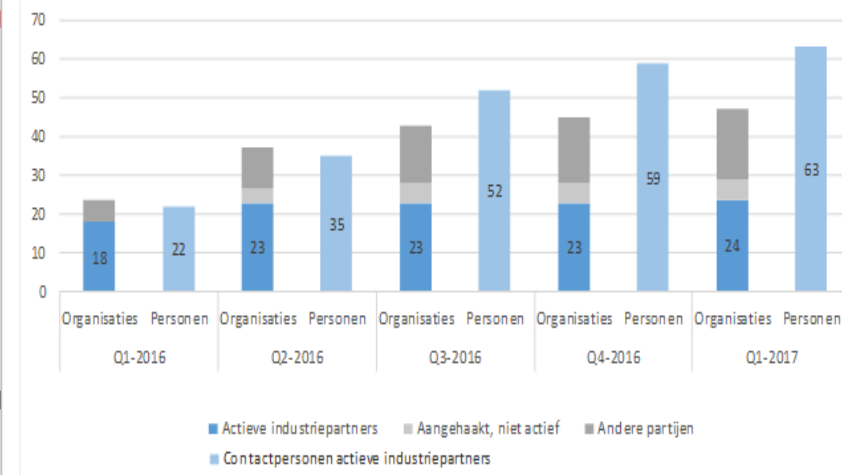
Figuur 3: opgestarte projecten naar categorie



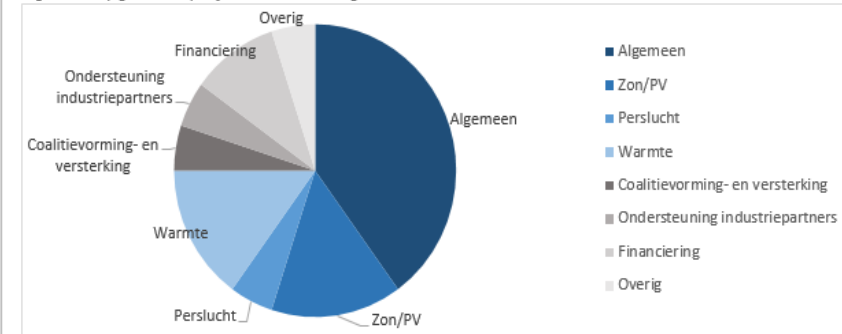
Verantwoordingsr

- Samenwerking op gang gebracht
 - o Kennisdeling
 - o Bewustzijn vergroten
 - o Verdergaande energiebesparing
 - o (gezamenlijk) duurzame energie
- Groeiende coalitie
- Synergie - bestaande vertrouwensband - Gemeente & MB met bedrijven
- Projecten:
 - o 20 slin
 - o 9 in Al
- Concrete

Figuur 1: ontwikkeling betrokken partners en personen MEA-Industrie



Figuur 3: opgestarte projecten naar categorie



Tabel 1: eerste indicatie bijdrage van projecten aan de doelstelling

Partner	Projecttype	Doel Opwek Duurzame Energie	Doel Energie Efficiency	Ton CO2 per jaar in 2017-2018 (gerande)
Maastricht University	Zon/PV	6.300.000kWh in 2020 zon&wind		418
WML	Algemeen	360 ton CO2-reductie in 2020 in Maastricht		360
MECC	Zon en LED	250 ton CO2-reductie vanaf 2018 div 1.830 zonnepanelen (vermogen 50kWp, 10% van elektriciteitsbehoefte)	Structurele toepassing LED-verlichting	250
Sibelco	Algemeen	Ambitie zonnepanelen installatie te bouwen	594 ton jaarlijkse CO2-reductie door Energie Efficiency in Maastrichtse vestigingen Nu reeds 8% bespaard op totale flow (gasproductie m=3 perslucht). Verwachte besparing in 2017 is 17% op elektriciteitsverbruik van 8.083.256kWh/yr = 536 ton CO2	594
Cluster Perslucht	Perslucht			136
DS Metaal	Algemeen		LED verlichting ipv gloeilampen en gasverbruik terugdringen door elektrificering	nrb
Steenfabriek Klinkers	Wind / diversen	700.000kWh in 2018 = 50% van energieverbruik, CO2-reductie van 400 ton per jaar	LED, hergebruik restwarmte, onderzoek productie CO2-arme stenen	400
Sappi/Gemeente/ Provincie/RVO/Energie	Biomassa	CO2-reductie door via biomassa in totale behoefte van gas (22.000.000 m3) en elektriciteit (138.000.000kWh) te voorzien		
Sappi/Gemeente/ Provincie/RVO/Energie	Warmte		Potentie is groot: minimaal 4MW en mogelijk nog 14MW restwarmte worden extra ingebracht in uit te breiden warmtenet	nrb
Gemeente/ Hogeschool Zuyd	Warmte		Nieuwe kant (na insluiting in 2013) corporatie te betrekken bij warmtenet. Potentie is groot.	



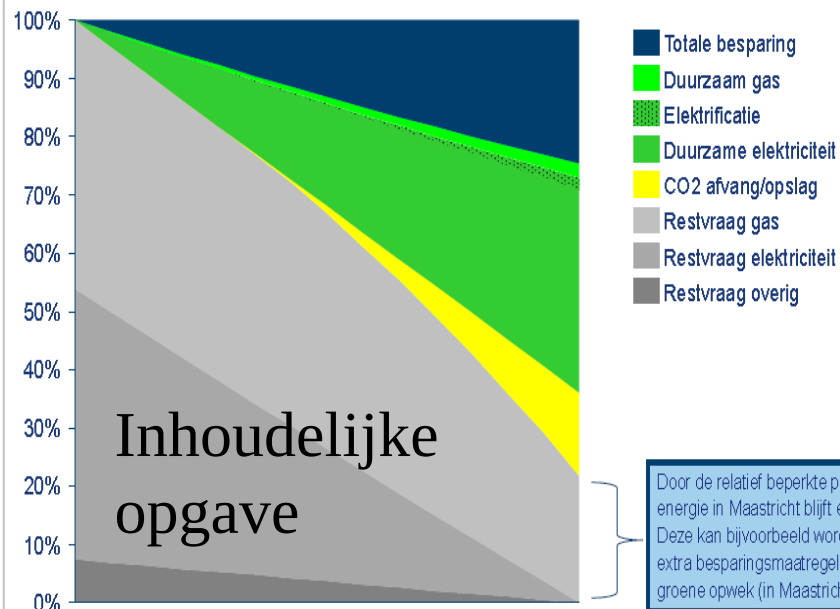
Verkenning



Verkenning



Mogelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO₂-reductie)

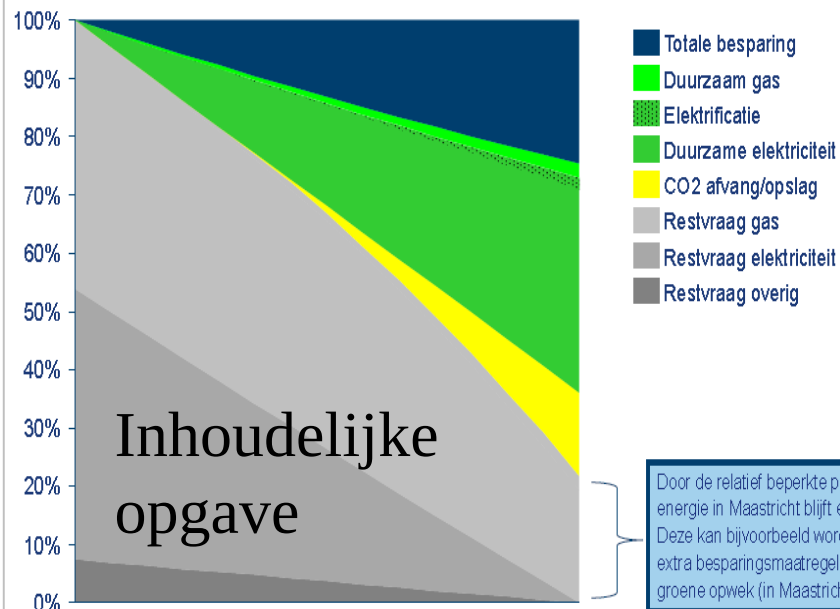


Door de relatief beperkte potentie van groene energie in Maastricht blijft er een restvraag over. Deze kan bijvoorbeeld worden ingevuld door extra besparingsmaatregelen of door meer groene opwek (in Maastricht of elders).

Verkenning



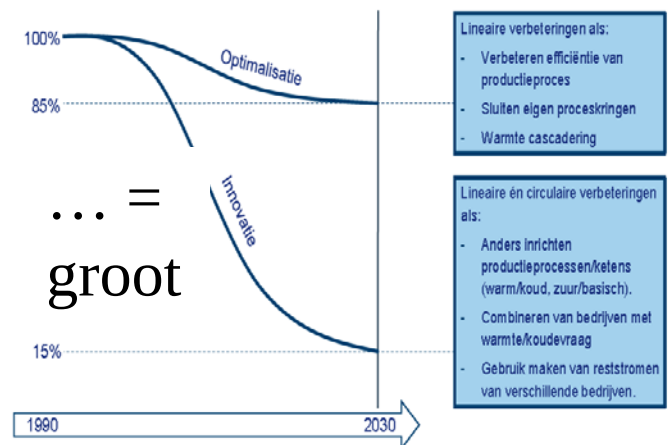
Mogelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO₂-reductie)



Door de relatief beperkte potentie van groene energie in Maastricht blijft er een restvraag over. Deze kan bijvoorbeeld worden ingevuld door extra besparingsmaatregelen of door meer groene opwek (in Maastricht of elders).

Klimaatneutraal in 2030: wat betekent dit voor de industrie?

- 1 **Energiebesparing: met optimalisatie kan een aanzienlijk deel van de energie worden bespaard, innovatie is nodig om potentieel te verhogen**



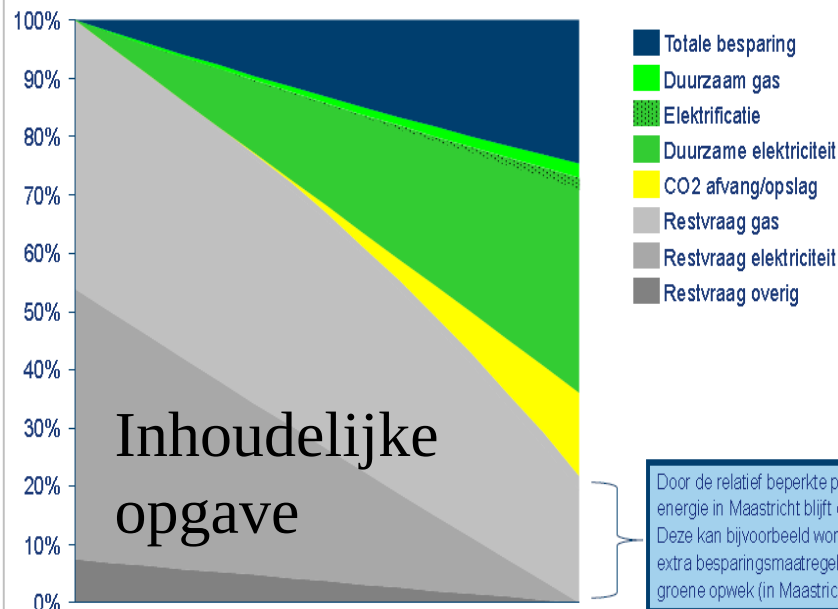
Verkenning



Stakeholders:

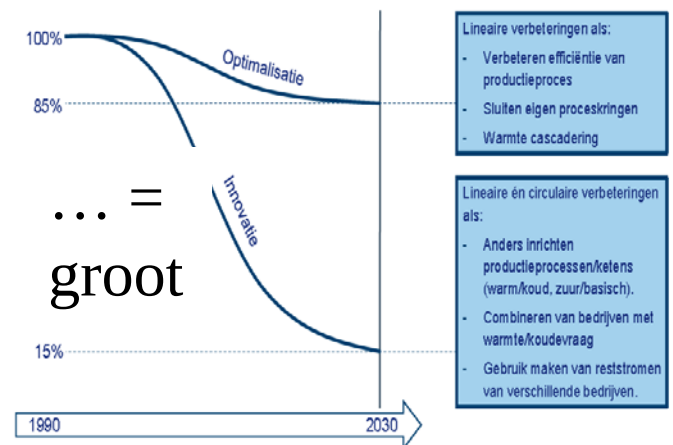
- bereidheid
- behoeften
- &
- rollen

Inhoudelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO₂-reductie)



Klimaatneutraal in 2030: wat betekent dit voor de industrie?

- Energiebesparing: met optimalisatie kan een aanzienlijk deel van de energie worden bespaard, innovatie is nodig om potentieel te verhogen**



Berenschot

Gedownload op VEMW - Samen op weg naar minder - 16 juni 2016

Verkenning



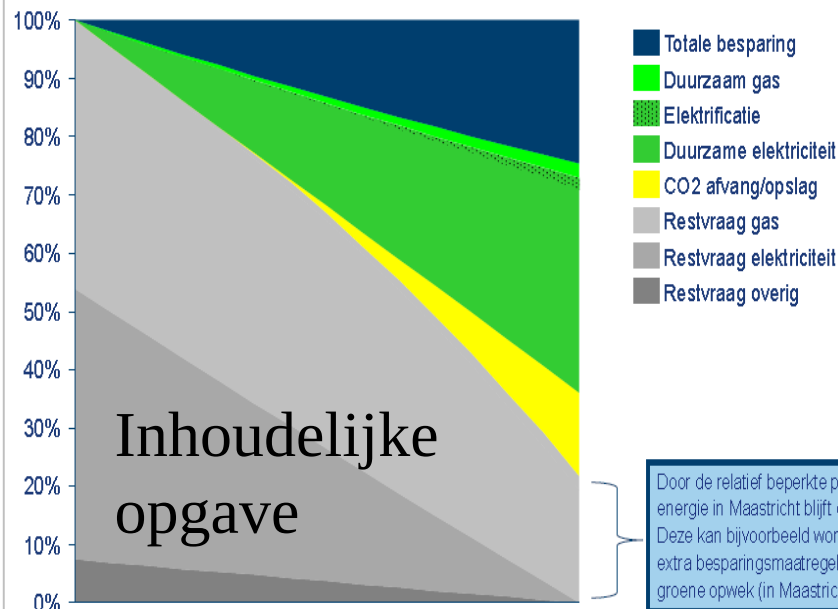
Stakeholders:

- bereidheid
- behoeften
- &
- rollen

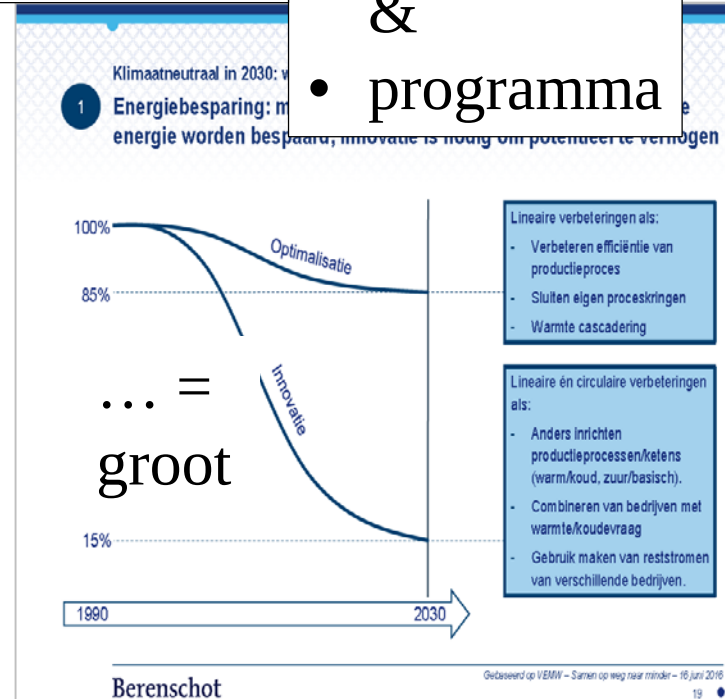
Groeimodel:

- organisatie
- &
- programma

Inhoudelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO₂-reductie)



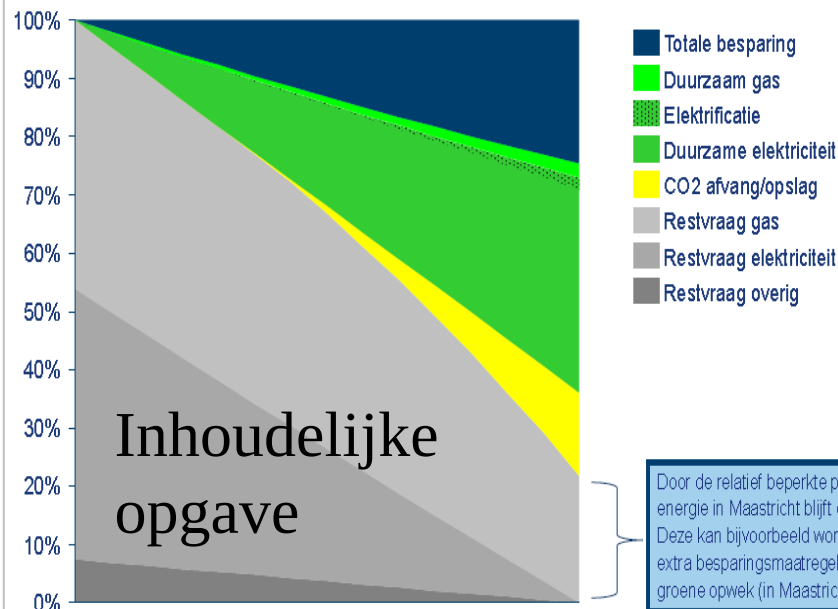
Door de relatief beperkte potentie van groene energie in Maastricht blijft er een restvraag over. Deze kan bijvoorbeeld worden ingevuld door extra besparingsmaatregelen of door meer groene opwek (in Maastricht of elders).



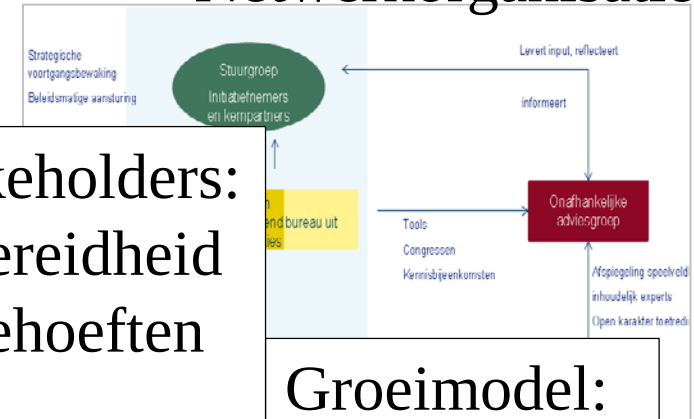
Verkenning



Inhoudelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO2-reductie)



Netwerkorganisatie

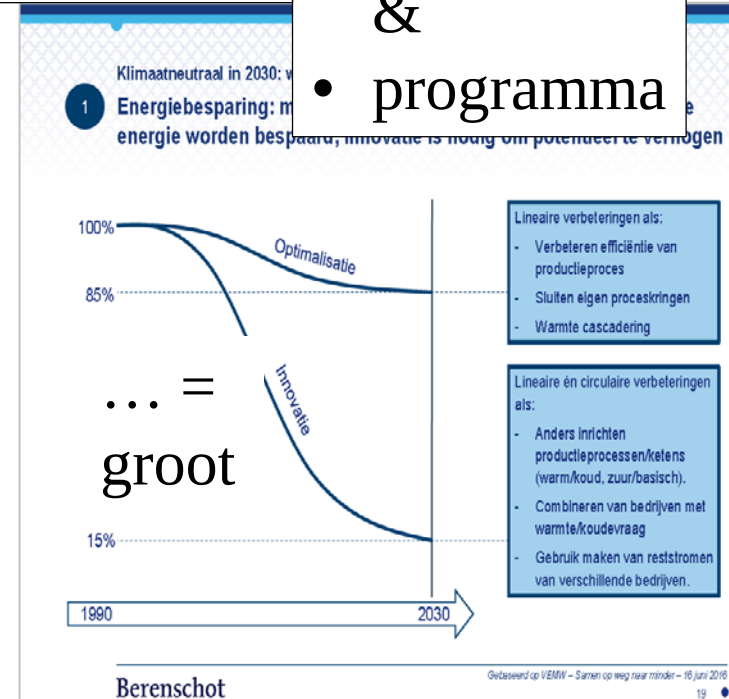


Stakeholders:

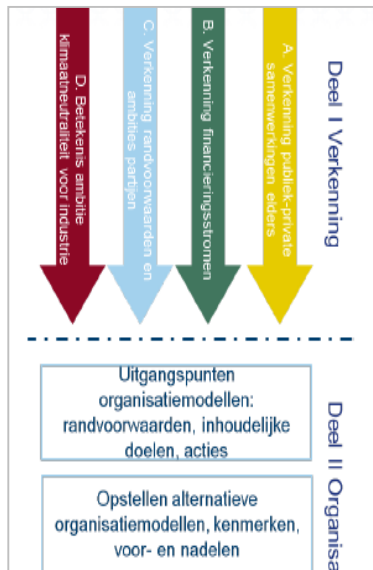
- bereidheid
- behoeften
- &
- rollen

Groeimodel:

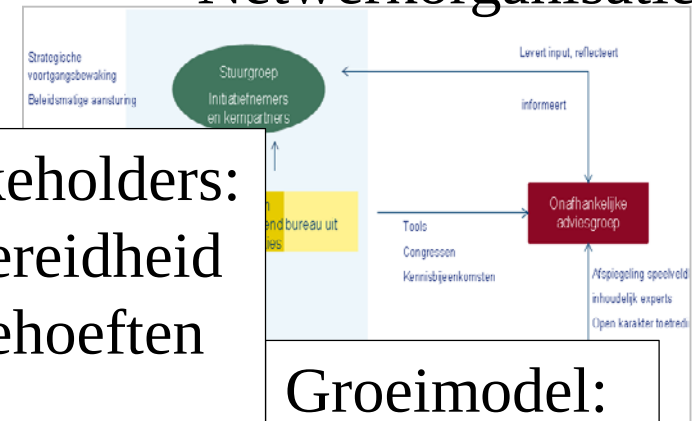
- organisatie
- &
- programma



Verkenning



Netwerkorganisatie



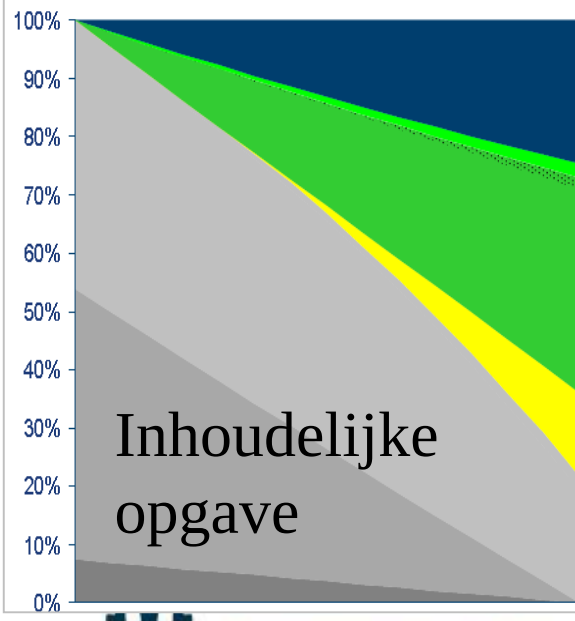
Stakeholders:

- bereidheid
- behoeften
- &
- rollen

Groeimodel:

- organisatie
- &
- programma

Inhoudelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO2-reductie)



Management samenvatting Hoofdlijn van bevindingen

Programma

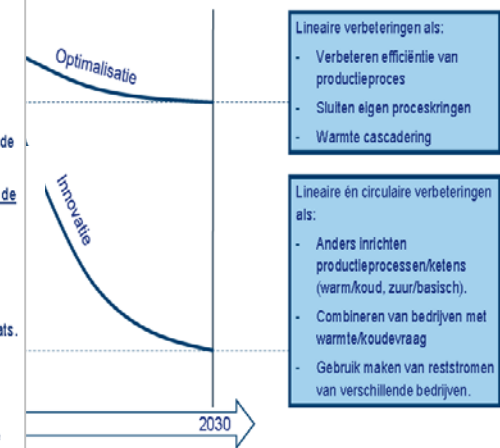
Steeds verdere verbreding - voor vergroting van effectiviteit en slagkracht. De organisatie wordt ingericht als groeimodel.

Hoe kan dan het eindbeeld er uit zien?

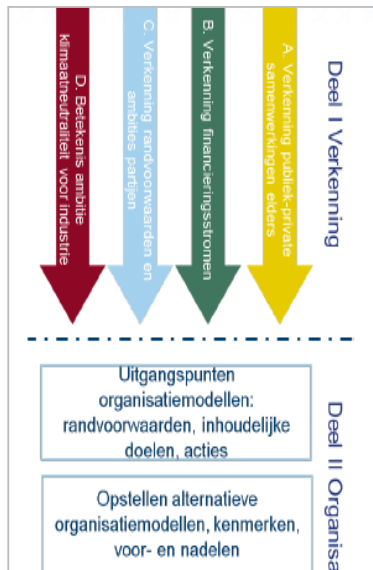
- **Integraal** Zowel industrie, wonen, mobiliteit, gebiedsontwikkeling en gemeentelijke organisatie
De problematiek is niet beperkt tot één van de vijf MEA-pijlers. Een combinatie vergroot de oplossingsrichtingen.
- **Regionaal** Verbinding tussen initiatieven in Parkstad en andere gemeenten in Zuid Limburg of over de grens
De ruimtelijke schaal van de opgaven (en oplossingen) is bovenlokaal. Koppeling van initiatieven brengt betrokkenheid van de provincie dichterbij.
- **Verbonden** Aansluiting bij landelijke initiatieven (verbinding lokaal-regionaal-landelijk)
Momenteel vinden landelijk en in verschillende regio's initiatieven en ontwikkelingen plaats. Afstemming en verbindingen met deze initiatieven (bijvoorbeeld via een Community of Practice) voorkomt versnippering.
- **Programma** Programmatistische sturing (en financiering) van projecten
Een deel van het succes van Maastricht Bereikbaar komt voort uit een programmatistische aanpak en financiering. Dit impliceert ook 'omwisselbaarheid' van projecten.

Berenschot

2030: v
ng: m
bespaard, innovatie is nodig om potentieel te vermenigvuldigen



Verkenning



Management samenvatting

Next steps

Op korte termijn zijn de volgende stappen nodig voor realisatie:

- Uitbreiding van Stuurgroep (*coalition of the willing*) (deel industrie, gemeente, netbeheerder) en eerste actieplan;
- Commitment van moederorganisatie (huisvesting, faciliteiten);
- Bepalen van programma team en financiering korte termijn

Strategische voortgangsbewaking
Beleidsmatige aansturing

Stuurgroep
Initiatiefnemers en kernpartners

Lever input, reflecteert

informeert

Tools
Congreessen
Kennisbijeenkomsten

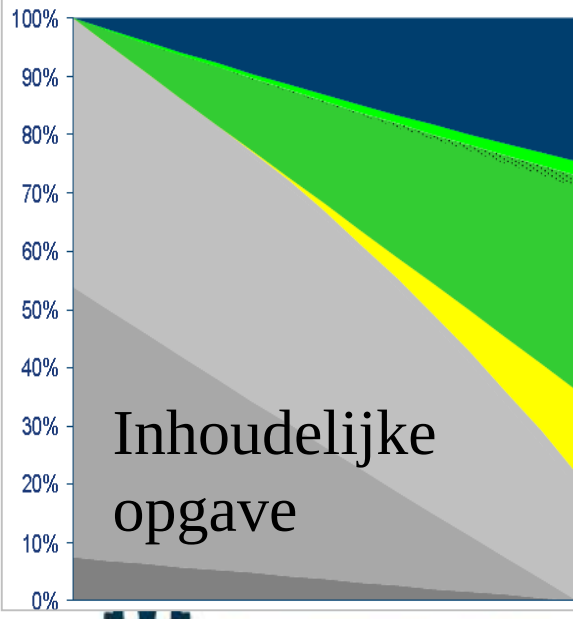
Onafhankelijke adviesgroep
Afspiegeling opvolgind inhoudelijk expertise
Open karakter toehoudt

“Next steps”: Inhoud & Governance

- ### Stakeholders:
- bereidheid
 - behoeften
 - &
 - rollen

- ### Groeimodel:
- organisatie
 - &
 - programma

Wegelijke invulling van doelstelling 2030 (in CO2-reductie)



Management samenvatting

Hoofddijn van bevindingen

Programma

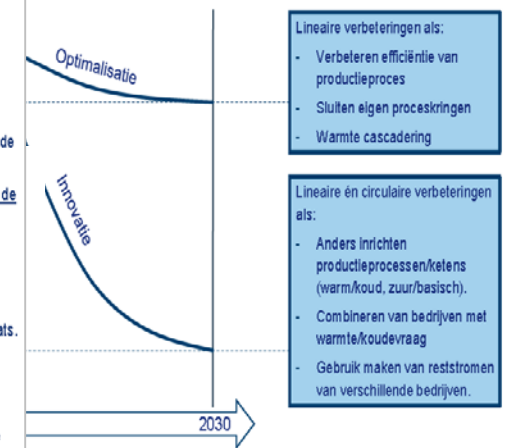
Steeds verdere verbreding - voor vergroting van effectiviteit en slagkracht. De organisatie wordt ingericht als groeimodel.

Hoe kan dan het eindbeeld er uit zien?

- **Integraal** Zowel industrie, wonen, mobiliteit, gebiedsontwikkeling en gemeentelijke organisatie
De problematiek is niet beperkt tot één van de vijf MEA-pijlers. Een combinatie vergroot de oplossingsrichtingen.
- **Regionaal** Verbinding tussen initiatieven in Parkstad en andere gemeenten in Zuid Limburg of over de grens
De ruimtelijke schaal van de opgaven (en oplossingen) is bovenlokaal. Koppeling van initiatieven brengt betrokkenheid van de provincie dichterbij.
- **Verbonden** Aansluiting bij landelijke initiatieven (verbinding lokaal-regionaal-landelijk)
Momenteel vinden landelijk en in verschillende regio's initiatieven en ontwikkelingen plaats. Afstemming en verbindingen met deze initiatieven (bijvoorbeeld via een Community of Practice) voorkomt versnippering.
- **Programma** Programmatie sturing (en financiering) van projecten
Een deel van het succes van Maastricht Bereikbaar komt voort uit een programmatie aanpak en financiering. Dit impliceert ook 'omwisselbaarheid' van projecten.

Berenschot

2030: v
ing: m
bespaard, innovatie is nodig om potentieel te vermenigvuldigen



Gedownload op VERN - Samen op weg naar minder - 16 juni 2016



Actielijn Gebiedsontwikkeling

#missionzeromaastricht

- Zouwdalveste Malberg NOM-woningen
- P.M.



Communicatie

#missionzeromaastricht

- Communicatie #missionZeroMaastricht
- Centrum voor Natuur- en milieu educatie



- stadsreporters



Gemeente Maastricht

#missionzeromaastricht

- VNG/ Telos Governance benchmark

